

Handläggare
Linda Rehnberg
Telefon: 08-50818039

Till
Farsta stadsdelsnämnd
2023-08-24

IVO:s inspektion av särskilda boenden för äldre i Farsta

Svar på skrivelse från M, L och C

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på en skrivelse från Moderaterna, Liberalerna och Centerpartiet om IVO:s inspektion av särskilda boenden för äldre i Farsta.

Sammanfattning

Inspektionen för vård och omsorg, IVO, har genomfört en nationell tillsyn av kommunala särskilda boenden för äldre. Myndigheten har besökt samtliga kommuner och i Stockholm samtliga stadsdelsnämnder. IVO har sammanfattat kritiken i fem huvudområden, där alla brister sorteras in under ett av huvudområdena. Samtliga kommuner och stadsdelsnämnder har fått kritik. Efter nämndens redovisning av pågående och planerade åtgärder har IVO beslutat att avsluta ärendet, med hänvisning till att nämnden har genomfört tillfredställande åtgärder.

I en skrivelse till stadsdelsnämnden ställer Moderaterna, Liberalerna, och Centerpartiet tre frågor med anledning av IVO:s kritik. Förvaltningen betonar att det är den legitimerade personalen som genomför medicinska bedömningar. Förvaltningen bedömer vidare att tillgången till läkare är god och att samverkan med läkarorganisationer är välfungerande. Förvaltningen delar IVO:s uppfattning att Stockholm stads gemensamma hälso- och sjukvårdsjournalsystem är svåröverskådligt.

Bakgrund och skrivelsens innehåll

Inspektionen för vård och omsorg, IVO, har genomfört en nationell tillsyn av kommunala särskilda boenden för äldre. I tillsynen har myndigheten besökt samtliga kommuner och i Stockholm samtliga stadsdelsnämnder. IVO har sammanfattat kritiken i fem huvudområden, både på nationell och lokal nivå. Alla brister,

oavsett dignitet, sorteras in under ett av huvudområdena. Samtliga kommuner och stadsdelsnämnder har fått kritik.

Farsta stadsdelsnämnd yttrade sig till IVO över kritiken den 25 maj i år. Efter nämndens redovisning av pågående och planerade åtgärder har IVO fattat beslut om att avsluta ärendet, med hänvisning till att Farsta stadsdelsnämnd har genomfört tillfredsställande åtgärder – se *bilaga 2* till detta tjänsteutlåtande.

Vid samma nämndsammanträde fick förvaltningen i uppdrag att bereda en skrivelse från Moderaterna, Liberalerna och Centerpartiet som berörde IVO:s kritik. Partierna har tre frågor.

1. I sin kritik lyfter IVO fram att livsavgörande beslut ofta tas av personal med låg utbildning och att tillgången på läkare är låg. Delar förvaltningen denna bild och finns det möjligheter till förbättring?
2. IVO menar i sitt beslut att vårdplanerna (hälsoplaner) enligt personalen är svåra att hantera och att journalsystemet är svåröverskådligt. Delar förvaltningen denna bild och kan det i så fall förbättras?
3. Fungerar samverkan med regionen gällande läkarinsatser bra?

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av medicinskt ansvarig sjuksköterska, MAS, inom avdelningen för äldreomsorg.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen har välkomnat den nationella granskningen och noga följt resultaten på både nationell nivå och lokalt hos andra stadsdelsnämnder och kommuner. Förvaltningen ställer sig något frågande till hur IVO har presenterat tillsynens resultat.

Förvaltningen delar exempelvis inte uppfattningen att nämndens äldreboenden har en bristande tillgång till läkare. Förvaltningen menar att formuleringen att livsavgörande beslut fattas av personal med låg kompetens är missvisande.

Förvaltningen delar i flera avseenden IVO:s uppfattning om områden där nämndens äldreboenden, liksom i övriga Sverige, har utmaningar. Förvaltningen har i sitt systematiska kvalitetsarbete ett fortlöpande både kort- och långsiktigt arbete för att utveckla och stärka den kommunala hälso- och sjukvården. Inom de huvudområden där IVO har påtalat brister finns därför sedan tidigare ett flertal pågående åtgärder.

1. I sin kritik lyfter IVO fram att livsavgörande beslut ofta tas av personal med låg utbildning och att tillgången på läkare är låg. Delar förvaltningen denna bild och finns det möjligheter till förbättring?

I detta sammanhang syftar IVO på baspersonalen. Nej, förvaltningen delar inte bilden att baspersonalen fattar livsavgörande beslut. Baspersonalen rapporterar till sjuksköterska vid förändringar i hälsotillstånd, och beslut fattas av sjuksköterska samt vid behov i samråd med läkare. Baspersonal har inte medicinsk utbildning men består till största del av undersköterskor (82 procent). Om en patient inte skulle undersökas av legitimerad personal när behov finns så utreds händelsen som en avvikelse inom hälso- och sjukvård och/eller socialtjänst. Den typen av avvikelse är mycket ovanlig inom nämndens äldreboenden.

Förvaltningen bedömer att tillgången till läkare är god. Vid IVO:s intervju med sjuksköterskor har sjuksköterskor från samtliga enheter deltagit, samt sjuksköterska från jourföretag. De uppgav i gruppintervjun att tillgången till läkare är tillräcklig, och att den totala läkartiden är tillräcklig för att tillgodose alla patienters behov. IVO:s kritik gäller främst ett par tillfällen då läkare på jourtid inte har varit tillgänglig inom den tidsram som sjuksköterska bedömt vara rimlig. Det är mycket ovanligt att läkare inte går att nå omgående.

Förvaltningen har ett pågående både kort- och långsiktigt arbete med förbättringar inom de tillsynsområden där nämnden fått kritik. Många åtgärder påbörjades redan under 2021–22. Bland annat läser fler till undersköterskor, ett beslutsstöd har införts för sjuksköterskor liksom digital signering av hälso- och sjukvårdsåtgärder, satsningar har gjorts på palliativ vård.

2. IVO menar i sitt beslut att vårdplanerna (hälsoplaner) enligt personalen är svåra att hantera och att journalsystemet är svåröverskådligt. Delar förvaltningen denna bild och kan det i så fall förbättras?

Ja, förvaltningen delar IVO:s kritik om att Stockholms stads dokumentationssystem är svåröverskådligt. Staden planerar att byta journalsystem för hälso- och sjukvården. Äldrenämnden ansvarar tillsammans med stadsledningskontoret för genomförandet som planeras vara klart senast 2026.

3. Fungerar samverkan med regionen gällande läkarinsatser bra?

Ja, förvaltningen bedömer att samverkan är välfungerande. Förvaltningen har en etablerad, regelbunden samverkan med regionens läkarorganisationer, både övergripande och på enhetsnivå.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Gunilla Ekstrand
Stadsdelsdirektör
Första stadsdelsförvaltning

Jonas Wilhelmsson
Avdelningschef
Första stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Skrivelsen
2. IVO:s beslut att avsluta ärendet

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Gunilla Ekstrand, Stadsdelsdirektör	2023-08-01
Jonas Wilhelmsson, Avdelningschef	2023-08-01